

„În întâmpinarea Congresului al XIV-lea”, comuniștii bihoreni organizau, care mai de care, „activități politico-educative”. Al cui e blocul, al cui apartamentului?, păreau să se întrebe unii locatari, nedumeriți în privința drepturilor de care se bucură. În industria alimentară, deși nu era vară, prevala interesul pentru sucurile de fructe. La Mina Băiuș-Țibleş (jud. Maramureș), în sectorul Vărătec, minierii au interceptat, la orizontul minus 295, filonul principal de minereu.

Recorduri la Dunăre

Trecuseră doi ani de la inaugurarea oficială a ansamblului feroviar și rutier de poduri la Dunăre, în zona Fetești-Cernavodă. Între timp, construcția intrase în galeria lucrărilor „epocale”. Sosise vremea bilanțului.

(Continuare în pag. a II-a)

DIN BANCOTECA „EPOCII DE AUR”

Greața lui Sartre și scârba lui Trăsnea

Cu mai bine de patru decenii în urmă, student fiind la facultatea de Filosofie a Universității din București, descopeream, alături de alți colegi de generație, existențialismul. Pasionați de literatură fiind, ne atrăgea mai ales varianta franceză a curentului, mai ales că, tot pe atunci, era în plină glorie polemica dintre „neg-antropologismul” lui Michel Foucault și „pălăvrageala umanismului”, sintagmă prin care se ridicula filosofia lui Jean Paul Sartre. Aveam, pe atunci, un tânăr asistent la disciplina Istoria filosofiei, om de aleasă cultură și cu un sufler de aur, care ne puse la dispoziție, cu toată dragostea, biblioteca sa. Astfel am descoperit „Greața”, romanul lui Sartre, considerat a fi un manifest al existențialismului francez. Același admirabil mentor al tinereților noastre era și cel mai căutat partener de dialog și nici nu este de mirare dacă printre cele mai des atacate subiecte de discuție se afla și romanul sartrian. Dimpreună cu tânărul nostru asistent – astăzi, eminent membru al Academiei Române –, încercam să descifrăm sensul acestei noțiuni șocante („greață”). Asta cu atât mai mult cu cât un asemenea sentiment venea într-o flagrantă contradicție cu entuziasmul vârstei, dar și cu spiritul timpului, cu reala deschidere politică și spirituală a anilor '65.

Anii au trecut și, treptat, acestei „destinderi” culturale i-a luat locul o tot mai apăsătoare anchiloză intelectuală. Iar mumificatelor citate din „dascălii proletarietului” le opuneam, acum, citatele din „gândirea social-politică a Tovarășului”. Cât despre accesul direct la marile opere și curente ale filosofiei timpului, așa ceva nici că mai se punea în discuție!

Lehamitea devenea, printr-un simplu reflex, procedeu de autoapărare, iar anecdota „cu cifru” ne mai susținea cât de cât moralul. Un alt fel de greață – mai pe românește „scârbă” – ne copleșea și ne apăsa, într-o totală opoziție cu entuziasmul oficial.

Într-o zi, către sfârșitul anilor '80, l-am reîntâlnit pe fostul nostru asistent – acum profesor universitar –, prilej cu care ne-am pus pe depănat impresii mai vechi sau mai noi despre tot și despre toate. Din vorbă în vorbă, am aflat că se resimte de pe urma unui puternic surmenaj. Trecuse cu bine hopul și se pregătea să revină la catedră și la masa de lucru.

Printre cei care l-au vizitat în vremea suferinței sale s-a aflat și profesorul Ovidiu Trăsnea, un eminent politolog a cărui operă poate fi citită cu mult folos și azi. Ardelean de felul său, profesorul Trăsnea era un om foarte măsurat la vorbă, deloc amator de efuziuni, de reacții patetice sau de tirade. Nici nu este de mirare dacă, și în vreme ce mai tânărul său confrate își descria suferința, mina profesorului Trăsnea rămânea imperturbabilă. La un moment dat, gazda a pomenit despre un puternic tranșilizant. Dintr-o dată, fața lui Ovidiu Trăsnea s-a luminat, un zâmbet larg i-a înflorit și, după câteva clipe, i s-a adresat cu o mare încântare în glas:

– Aaaa, domnule coleg, dar asta este un medicament uluitor, este ceva teribil pentru timpul nostru!

După care, văzând mirarea din ochii celui alt, a continuat:

– Domnule coleg, medicamentul ăsta îți dă o stare cu totul aparte, îți dă... așa, o scârbă de tot și de toate!

Și, uite-așa, spre asfințitul „Epoicii de Aur”, „scârba” lui Ovidiu Trăsnea a înlocuit „greața” lui J. P. Sartre!

Șerban CIONOFF

SALA DE LECTURĂ

CRISTINA TOPESCU: „AM FOST ÎN PATRU ÎNCHISORI”

A încercat să fugă din țară în septembrie 1989, pentru a ajunge la mama ei, în Germania. A cunoscut pe propria piele regimul închisorilor ceaușiste. Redăm în cele ce urmează mărturia tulburătoare a Cristinei Topescu.

Născută la 4 iulie 1960 la Oradea, Cristina Topescu a fost de mică atrasă de mirajul televiziunii. În perioada 1970-1979 a apărut la numeroase emisiuni de copii și tineret, după care i-a fost interzis să mai intre în TVR, din cauza dosarului familiei Topescu (tatăl căzuise în dizgrația regimului comunist, iar mama era plecată în Germania). După absolvirea Facultății de Limbi Străine, secția engleză-italiană, Cristina a dat meditații, a fost co-rector la Contemporanul și a început să scrie în revista Cinema. Din cauza aceluiași dosar la „Secu”, nu se putea angaja cu carte de muncă. S-a apucat să traducă filme care circulau pe casete video.

„Nu m-am gândit niciodată să-mi părăsesc țara. Întotdeauna după o săptămână, două de stat prin străinătăți mi se puneau un nod în stomac, un gol, sau nu știu cum să-i zic, ceva-ul ala căruia i se spune, indeobște, dor. Sistemul în care am trăit a avut însă „calitatea” de a-i îndepărta și pe cei mai legați de glie dintre noi. Am fost plecată de patru ori la mama mea, începând cu vârsta de 16 ani. De fiecare dată m-am întors la timp și n-am avut nici cea mai mică problemă. Pentru că însă, odată devenită studentă, am refuzat elegant să fiu membră

de partid, din acel moment n-am mai pupat, ca să zic așa, plecare peste hotare. Între timp, tatăl meu devenise din ce în ce mai «nongrat» în regimul ceaușist, din ce în ce mai antipatic Cabinetului 2. De ce? Pentru simplul motiv că avea prea multă popularitate și că era prea iubit. Or, un singur om putea fi adulat de popor, nu?! Ca să nu mai vorbim că tatăl meu a avut și curajul de a spune ceea ce crede într-o vreme în care mulți dintre cei care vorbesc acum pe toate posturile sau pe unde apucă tăceau chitic. Sau chiar ridicau osanale cu mult sânge. Curaj care l-a costat mult, după cum toată lumea știe. Se pare că asta nu îi împiedica pe prietenii mei, Cațavencii, de pildă, să-și rădă de el, de câte ori pot, așa cum o fac cu orice baron local, bunăoară. Păcat că nu mai avem nici un Dumnezeu, nici cei mai talentați dintre noi... Păcat.”

Disperare

„Familia Topescu începuse așadar să aibă oarece probleme: telefoane ascultate, se pare chiar microfoane pe ici, pe colo, prin casă și alte acareturi din arsenalul binecunoscut. Eu, fata tatălui meu, cu notorietate mult mai mică, dar cu gura mare și neanimită de dorința arzătoare, nici conformistă măcar, de a deveni membră PCR, sigur că trebuia să suport consecințele de rigoare.

(Continuare în pag. a II-a)

Printru tentativa de trecere ilegală a frontierei, Cristina Topescu a fost „plimbată” prin penitenciarele Reșița, Timișoara, Jilava și Rahova

CALENDAR

5 noiembrie (duminică)

Soarele a răsărit la 6:58, a apus la 17:00

Luna a răsărit la 13:00, a apus la 22:17

Sărbătoare creștină: Sf. Mc. Galaction și Epistimia; Sf. Mc. Timotei, Teofil și Teotim; Sf. Ap. Hermes

S-a întâmplat la

5 noiembrie 1989

● Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a stabilit ca la 1 Decembrie să fie marcată în lume cea de-a doua Zi de luptă împotriva SIDA (Sindromul Imunodeficienței Dobândite). Obiectivul acestei acțiuni este de a sensibiliza opinia publică mondială, a spori cunoștințele în legătură cu riscurile contaminării cu virusul care provoca SIDA și a intensifica eforturile și activitățile de prevenire a acestei maladii.

● Spania era țara din sudul Europei afectată anual în cea mai mare măsură de incendii de pădure – potrivit rezultatelor unui studiu elaborat de Centrul francez de documentare și informații privind securitatea publică (CDIA). Numărul de hectare de pădure distruse anual în Spania de incendii era de circa 240.000, în timp ce în Italia nu se depășea suprafața de 135.000 ha, în Portugalia – 78.000, în Grecia – 45.000, iar în Franța – 38.000 ha. Studiul evidenția, de asemenea, că incendiile de pădure din țările CEE aduceau pierderi anuale de circa 30.000 milioane de franci francezi.

● Peste 500 de persoane au fost internate în spitalele din capitala Greciei ca urmare a unor afecțiuni cauzate de poluarea atmosferei în zona Atenei. Acestea erau primele victime ale smogului creat de gazele evacuate de automobile și de substanțele toxice eminate de întreprinderile industriale. Ca urmare a lipsei curenților de aer și a temperaturii ridicate, norul de substanțe toxice sau „nephosul”, cum îl numeau grecii, plana asupra Atenei, iar substanțele poluante depășeau cu mult normele admise.

Ramona VINTILĂ

NOMENCLATURA

ACTIVIȘTII ȘI BACȘIȘUL

Istoricul rus Michael Voslensky a descris în cartea sa despre nomenclatură stilul de viață al acestei categorii privilegiate din aparatul politic sovietic. Redăm în continuare câteva fragmente.

„Este evident că nomenclaturistul nu numai că-și asigură bineșorul traiul de zi cu zi. Ceea ce nu-i este de ajuns. El se străduiește să își fructifice și mai mult capitalul pe care îl reprezintă poziția sa dominantă. Mai face rost de niște bani din bacșișuri.

Corupția nu e monopolul unei anumite țări sau al unei anumite structuri sociale. Toată lumea mai are încă proaspăt în amintire scandalul provocat în Vest în cadrul societății Lockheed. Dar corupția nu se poate dezvolta decât pe un teren favorabil: cel al birocrației triumfătoare. Cu cât se exercită mai puțin control asupra atotputernicei birocrații, cu atât „capii” birocrației se simt în largul lor atunci când fac tranzacții pe sub mână. Și vom fi uimiți să constatăm că societățile despotice orientale ale Evului Mediu cu aparatul lor administrativ foarte ramificat și cu absența completă a informațiilor sunt cele care au cunoscut cea mai cruntă corupție, sistemul bacșișului însușindu-se puțin câte puțin în toate interstițiile țesăturii sociale. Această tradiție, ca multe altele, s-a implantat în Rusia supusă de tătari și a prins rădăcini profunde.

(Continuare în pag. a II-a)

ULTIMA SINTEZĂ AGERPRES

PCUS – forța socială de avangardă

„Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, cu cele 20 milioane de membri ai săi, este în prezent forța socială de avangardă capabilă să asigure trecerea la un model nou, democratic de socialism, fără cataclisme periculoase, cu pierderi minime pentru societate. Fiind, prin natura sa, partid al clasei muncitoare, exprimând, în calitate de partid de guvernământ, interesele întregului popor, el îndeplinește funcția de liant, de integrator al tuturor forțelor politice – funcție importantă întotdeauna și mai ales în asemenea perioade revoluționare de dezvoltare” (M. Gorbaciov, Cuvântare la întâlnirea cu oamenii muncii din Kiev, februarie 1989, Agenția TASS).

„Tocmai de la această înțelegere a rolului de avangardă al partidului trebuie să pornim. Dar pentru aceasta trebuie ca însuși partidul să se dezvolte permanent pe baza principiilor leniniste ale democrației, în spiritul cerințelor timpului...”

Sarcina constă tocmai în conducerea de partid a procesului de creștere a activității sociale a poporului, în a da tonul și a consolida în rândurile lui inițiativa creatoare, în interesul înnoirii revoluționare a societății socialiste...” (M. Gorbaciov, Cuvântare la încheierea Plenarei CC al PCUS, aprilie 1989, Agenția TASS);

(Continuare în pag. a IV-a)

DISTINCȚII ACORDATE FAMILIEI CEAUȘESCU

Elefantul „Tovarășului” s-a întors cu două zile mai devreme în Danemarca

La 10 noiembrie 1980, cu prilejul vizitei în Danemarca, Regina Margareta a II-a i-a conferit lui Nicolae Ceaușescu, la Palatul Frederiksborg, distincția Ordinul Elefantului.

Elefantordenen (în daneză) este și astăzi cea mai prestigioasă decorație daneză. Începuturile ei datează din Evul Mediu, când Regele Christian I înființase o confrerie religioasă de 50 de nobili. În actuala formă, distincția s-a păstrat din vremea altui Christian (al V-lea, în 1693). Abia în secolul al XX-lea s-a instituit un statut al ordinului, prin care și bărbații, și femeile erau primiți printre cavaleri. Conform actelor votate în 1958, în fruntea ierarhiei ordinului se află monarhul danez. Medalia este acordată membrilor familiei daneze și șefilor de state străine, pentru merite excepționale. Foarte rar poate primi distincția un om din afara capetelor încoronate sau a celor cu funcții politice. Singurul asemenea caz a fost al industrișului filantrop Mærsk Mc-Kinney Møller. Ordinul elefantului are o singură clasă, a Cavalerilor, care primeau

dreptul de a folosi formula de adresare Excelența Sa. Colierul, realizat din aur, se formează dintr-o suită elefanți și turnuri. Fiecare animal este gravat cu litera D, prescurtare a cuvântului Dania, cum era

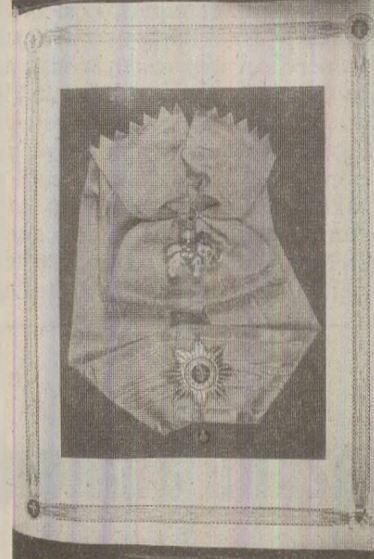

FOTO: Arhivele Naționale

numită Danemarca în Evul Mediu. Putea fi purtat la două ocazii speciale – de Anul Nou și de ziua de naștere a monarhului danez.

Insigna este realizată sub forma unui elefant din smalt aurit, înalt de

Milea și Ceaușescu, despre marinarii Bricului „Mircea” – prizonieri ai Mării Negre

În anii '80, Nicolae Ceaușescu și subordonații săi de la Comitetul Central al PCR și Ministerul Apărării Naționale au acționat direct și fără menajamente împotriva unor activități normale de pregătire profesională ce urmau a fi desfășurate de tinerii marinari români. Dintr-un spirit de economisire primitiv, președintele României și-a instruit subordonații să nu permită echipajelor care se succedau la bordul navei-școală „Mircea” participarea la marșuri de instrucție în afara bazinului Mării Negre. În același timp, Nicolae Ceaușescu afirma în discursurile sale că PCR avea o grijă deosebită față de pregătirea profesională a tinerei generații.

Regata „Marile Veliere” din Argentina

La 24 mai 1989, generalul Vasile Milea i-a trimis lui Nicolae Ceaușescu un raport prin care îl infor-

ma despre faptul că „nava-școală «Mircea» a fost invitată să participe la Regata «Marile Veliere», ce se va organiza în Argentina, în luna noiembrie 1990, cu prilejul sărbătoririi celui de-al cincilea centenar al descoperirii Americii”.

Ministrul Apărării Naționale a menționat în documentul respectiv faptul că „deplasarea navei în Argentina necesită executarea unui marș cu durata de 140 de zile, pe o distanță de 27.100 km și cheltuieli de aproximativ 100.000 dolari SUA.

Vă raportăm că, potrivit aprobării dumneavoastră, la invitații similare primite în anii precedenți, nu s-a dat curs favorabil de participare la festivități ale navelor cu vele, organizate în unele țări din Europa și America de Nord”. Precizările generalului-colonel Vasile Milea dezvăluie un mod de gândire adecvat „imperativelor prezentului”.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

5 NOIEMBRIE

Toată săptămâna „anexată” de știrea arestării lui Dan Petrescu (în noaptea de 30 spre 31 octombrie), publicată de Liberation. Facem un text de protest – și alarmă – și trei zile rămân agățată din nou de telefon. Andrei Brezianu obține semnăturile din America, iar Hurezeanu, din nou, pe cele din Germania. S-au și făcut, în afara acestora din urmă, peste 70.

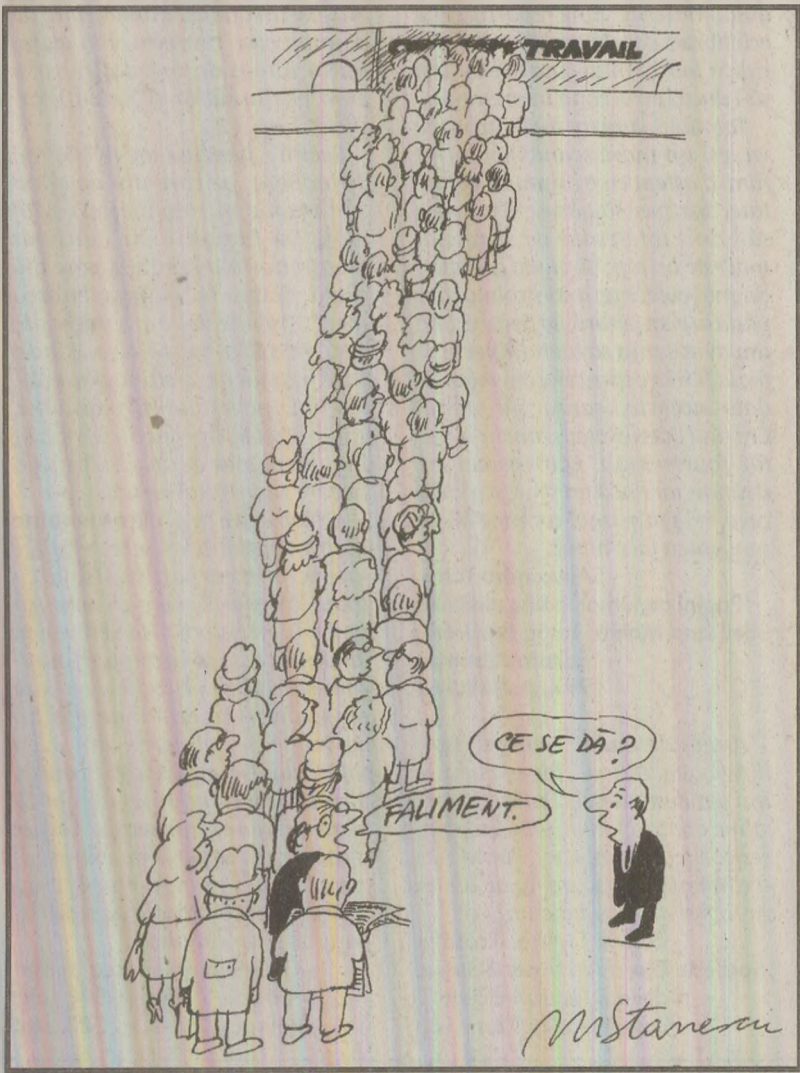
Pe de altă parte, Goma, care a fost la Blois, la simpozionul organizat de Jack Lang asupra culturii europene, s-a întors cu un „palmares” strălucit: vreo 30 de personalități au semnat. Pentru polonezi: Zanussi, Kieslowski, Polanski, Micnik, Pomian.

La chei: Antonin Leihm. Printre francezi: André Fontaine, Marc Ferro, Erik Orsenna, Paul Thibaud. Trimis lista lui Jean Stern, prin fax, și, bineînțeles, la Europa Liberă.

Jack Lang vrea să-l încredințeze lui Goma o revistă dedicată Estului.

Între timp, Partidul Comunist polonez încearcă și el să se dezbrace de eticheta „comunistă”. (Mișnea e în Polonia, unde l-a întâlnit pe Walesa).

(Continuare în pag. a II-a)

MILEA ȘI CEAUȘESCU, DESPRE MARINARII BRICULUI „MIRCEA” — PRIZONIERI AI MĂRII NEGRE

(Urmare din pag. 1)

În scopul achitării totale și anticipării datoriei externe a țării, Nicolae Ceaușescu a restrâns cheltuielile în valută considerate a fi neesențiale. Decizia respectivă a afectat modul de pregătire a studenților marinari. Astfel, după marșul de instrucție efectuat în Marea Mediterană, în perioada 30 iunie-9 august 1980, cu escale în porturile Toulon, Barcelona și La Valetta, toate echipajele care s-au succedat în anii '80 pe bricul „Mircea” nu au mai ieșit cu nava din bazinul Mării Negre.

Prin acțiunile lor, generalii Vasile Milea și Ion Coman au demonstrat totală subordonare la viziunea politică a liderului PCR. La 24 mai 1989, ministrul Apărării Naționale și secretarul CC al PCR au propus, iar Nicolae Ceaușescu a aprobat ca „nava-scoală „Mircea” să nu participe la Regata „Marile Veliere”, ce se va organiza în Argentina în anul 1990, întrucât depasarea navei ar necesita cheltuieli de aproximativ 100.000 dolari SUA”.

Marea Regată Columbus 92

Două săptămâni mai târziu, la 5 iunie 1989, generalul-colonel Vasile Milea i-a trimis lui Nicolae Ceaușescu un alt raport, prin care îl informa despre faptul că „nava-scoală „Mircea” a fost invitată să participe la „Marea Regată Columbus 92” ce se va organiza în Italia, Spania, Portugalia, Puerto Rico, SUA și Marea Britanie, în perioada aprilie-august 1992, cu prilejul sărbătoririi celui de-al cincilea centenar al descoperirii Americii”.

Ministrul Apărării Naționale a precizat că „depasarea navei la această regată internațională necesită executarea unui marș cu durata de 164 zile, pe o distanță de 25.700 km și cheltuieli de aproximativ 100.000 dolari SUA.

Vă raportăm că, potrivit aprobării dumneavoastră, la invitații similare primite în anii precedenți, nu s-a dat curs favorabil de participare la festivalurile ale navelor cu vele, organizate în unele țări din Europa și America de Nord.

Propunem și respectuos vă rugăm a aproba ca nava-scoală „Mircea” să nu

Nicolae Ceaușescu și-a instruit subordonații să nu permită mateloților de la bordul navei-scoală „Mircea” participarea la marșuri de instrucție în afara bazinului Mării Negre FOTO: AGERPRES

participe la „Marea Regată Columbus 92”, ce se va organiza în anul 1992”.

Ceea ce nu a menționat generalul Vasile Milea în raportul său a fost faptul că, pentru organizarea și desfășurarea evenimentului respectiv, s-a alcătuit un comitet internațional de coordonare. Membrii de onoare ai comitetului respectiv erau Maiestatea Sa Regele Juan Carlos al Spaniei, Maiestatea Sa Regina Elisabeta a II-a a Marii Britanii, președintele SUA – George Bush, președintele Portugaliei – Mario Soares, precum și președintele Italiei – Francisco Cossiga.

Marinari români – azilanți politici în SUA

Prin deciziile sale, Nicolae Ceaușescu a interzis, începând din anul 1981, participarea bricului „Mircea” la

regatele internaționale desfășurate în Marea Mediterană sau Oceanul Atlantic. Acțiunile echipajelor de pe nava-scoală românească au fost limitate la marșul de instrucție în Marea Neagră, cum a fost, de exemplu, cel efectuat în perioada 17 iulie-19 august 1989 de 25 de ofițeri, 19 maiștri militari, 156 de elevi și militari în termen, sub comanda căpitanului de rangul I Constantin Pora. Cu acel prilej, au fost vizitate porturile Varna, Istanbul, Sevastopol și Suhumi.

Generalul Vasile Milea a precizat în raportul trimis la 3 iulie 1989 lui Nicolae Ceaușescu: „Cheltuielile pentru executarea marșului, în valoare de 900 ruble transferabile, 560 dolari SUA pentru taxa portuare și indemnizații (150 de dolari pentru taxe de pilotaj și remorcaj-manevră – n.red.), precum și 6.200 lei pentru cheltuieli protocolare vor fi supor-

tate de Ministerul Apărării Naționale”.

În afară de motivul economic invocat de cei care au limitat în anii '80 pregătirea practică a studenților de la Institutul „Mircea cel Bătrân”, a existat și unul ascuns al atitudinii respective: blocarea oricăror tentative de fugă din țară a tinerilor marinari.

De exemplu, cu prilejul participării bricului „Mircea” la o regată a navelor veliere, organizată de SUA și desfășurată în vara anului 1976 în Oceanul Atlantic, echipajul navei românești a acostat și în Portul New York. Fostul șef al Direcției de Informații a Armatei, viceamiralul Ștefan Dinu, a relatat în volumul său de memorii că „pentru elevii Institutului de Marină era o minunăție ocazie de a aplica cele învățate pe băncile școlii într-un marș trans-

oceanic. (...) Din mesaje radio primite, rezulta că întreaga activitate a navei s-a desfășurat conform cu programul convenit cu autoritățile orașelor-porturi în care s-au prevăzut escale ale navei, cu excepția New York-ului. (...) La apelul făcut înainte de plecarea de la cheu (din Portul New York – n.r.), patru membri din echipaj lipseau: un ofițer, un subofițer, un elev și un gradat în termen”.

Pentru Nicolae Ceaușescu, orice tentativă a cetățenilor români de a solicita azil politic în Occident trebuia pedepsită. De aceea, este posibil ca generațiile următoare de marinari români să fi suferit în planul pregătirii profesionale din cauza „dezertărilor” care au avut loc în timpul staționării bricului „Mircea” în Portul New York.

Dr Petre OPRIȘ

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Autostrada Fetești-Cernavodă scurta cu 50 de kilometri drumul spre mare, în comparație cu vechiul itinerar care trecea pe la podul Giurgeni-Vadu Oii. Podul Borcea, de cale ferată, dublă, avea 420 de metri deasupra apei și trei deschideri, fiecare de 140 metri. Dar podul de la Cernavodă bătea recordurile. Era cel mai mare din Europa, peste Dunăre, având, la vremea lui, 470 metri lungime, cu o deschidere de 190 metri. Sub el circulau nave fluviale de dimensiune maximă.

Bihorul, sub semnul

„activităților politico-educative”

„În întâmpinarea Congresului al XIV-lea”, comunistii bihoreni organizau, care mai de care, „activități politico-educative”. La Oradea, la Întreprinderea Metalică, s-a desfășurat, în organizarea Consiliului Județean al sindicatelor, dezbaterile „Obiective ale activității politico-ideologice și cultural-educative în lumina documentelor programatice pentru Congresul al XIV-lea al partidului și a Expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara lărgită a CC al PCR din 23-25 octombrie a.c.” La fel de anostă trebuie să fi fost și întrunirea de la Tileagd, unde Comitetul județean de cultură și educație socialistă a confruntat brigada științifică cu „oamenii muncii” din localitate. Tema: „File din istoria glorioasă a patriei și Partidului Comunist Român”. La sfârșit s-a vizionat filmul documentar „Eroi au fost, eroi sunt încă”. Și în orașul dr. Petru Groza (azi Ștei) s-a discutat, bineînțeles, tot pe teme de actualitate, despre „Educația patriotică, revoluționară a maselor-suport traicnic al slujirii cu devotament a mărețelor cauze ale construcției socialiste în patria noastră”.

Al cui e blocul, al cui apartamentului?

Păreau să se întrebe unii locatari, nedumeriți în privința drepturilor de care se bucură. I-a lămurit, prin intermediul ziarului „Dobrogea Nouă”, Tiberiu Bruckner, șeful Circumscripției financiare a municipiului Constanța. „Proprietarii (cu titlu de proprietate emis de organul financiar, în baza Legii nr. 4/1973 sau cu contract de cumpărare legalizat prin Notariat) de apartamente componente ale unor blocuri de locuințe dețin în proprietate (în baza actului sus-mentionat) numai unitatea locativă, respectiv apartamentul propriu-zis, scria funcționarul. Pentru anexele acestuia, de folosință comună cu alți locatari (casa scârilor, holuri de acces, lifturi etc.), proprietarii de apartamente au numai cotă indiviză. Pentru aceste proprietăți imobiliare, cei în cauză plătesc impozit pe clădiri. În ceea ce privește terenul pe care este construit blocul în care apartamentul sau apartamentele sunt în proprietatea unor persoane fizice, acesta este în întregime proprietate socialistă de stat”.

Craiova, 300.000

„Craiova este un nume de rezonanță în geografia urbană a României, un reper distinct în constelația orașelor din patria noastră, scria ziarul „Înainte”, oficiul Comitetului Județean al PCR și al Consiliului popular Județean Dolj. Sunt de remarcat, desigur, bogatele tradiții, dar, mai ales, mărețele împliniri înregistrate în ultimele decenii, când, la unison cu întreaga țară, a cunoscut o dezvoltare fără precedent”. În ajutorul gazetarului veneau cifrele. Cetatea Băniei ajunsesă la o populație de 300.000 de locuitori. Conta și producția globală industrială, de 9,1 ori mai mare decât în 1965. Orașul se remarcă în câteva ramuri de producție (transformatoare de forță, locomotive electrice și diesel-electrice pentru linii magistrale, motoare electrice, autoturisme de oraș, tractoare). În ultimii ani, mai scria „Înainte”, 70 de produse fuseseră exportate în „peste 50 de țări ale lumii”.

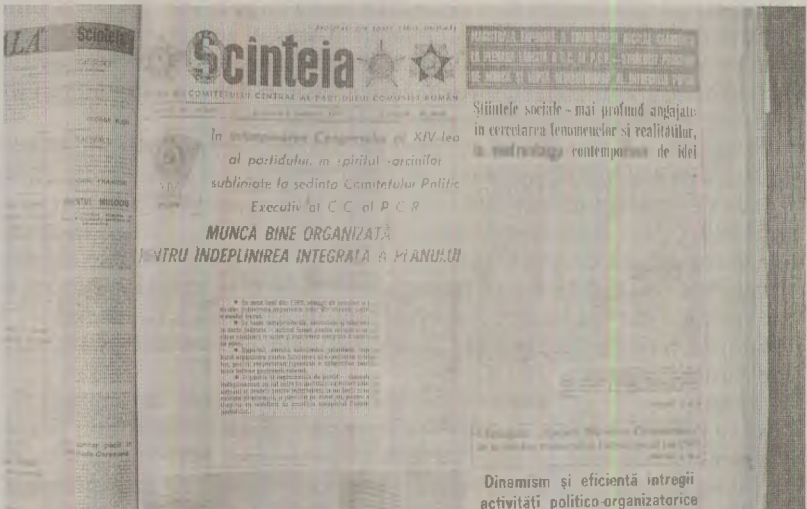
Cico, Brifcor și Bem-Bem

Citind presa vremii ai senzația că toate domeniile economiei și toate produsele erau „prioritare”. În industria alimentară, deși nu era vară, prevala interesul pentru surcurile de fructe. Băuturile răcoritoare trebuiau să fie mai ofertante. În București, cel mai mare producător era Întreprinderea de sucuri și băuturi răcoritoare. În vogă erau, pe atunci, siropurile concentrate. Zilnic, 40.000 de sticle cu licori extrase din căpșuni, afine și vișine se vindeau la magazinul întreprinderii, situat în cartierul Avrig. Cico, Quick-Cola, Brifcor (orange, tonic, mandarin), Frucola, Zmeură, Lămâia, Bem-Bem, Citrom, Socată erau, de asemenea, căutate.

Au interceptat filonul

La Mina Băiuș-Tîlbeș (jud. Maramureș), în sectorul Văratec, minierii Gheorghe Petreș, Vasile Conta, Mihai Ungur și Vasile Tritoi au interceptat, la orizontul minus 295, filonul principal de minereu, de o grosime apreciabilă și bogat în metale. Norocul care dăduse peste muncitori a liniștit și conducerea minei. Lucrările Congresului al XIV-lea puteau începe de-acum. Directorul avea ce raporta.

Florin MIHAI

NOMENCLATURA

(Urmare din pag. 1)

Este important să ne dăm seama că preluarea puterii de către nomenclatură nu a slăbit ci, dimpotrivă, a întărit mai degrabă, obiceiul bacșișului pentru că în sistemul socialismului real dominația nelimitată a unei burocratii capătă dimensiuni pe care nu le-a mai cunoscut niciodată.

Nomenclaturii nu sunt natural îndreptățiți să accepte sistemul corupt. Dar sancțiunile sunt rare și ușoare în vreme ce infracțiunile corespunzătoare sunt grave și repetate. Clasa nomenclaturistilor tolerează de fapt, în tăcere, corupția. Fenomenul se prezintă în toată amploarea sa în republicile tradițional infectate, din rațiuni istorice, de virusul corupției: în Transcaucazia și în Asia Centrală.

Se admite, în general, în URSS, că Georgia este capul răutăților. Un lucru e cert: dacă dosarele legate de afacerile de corupție care îi pun în cauză pe nomenclaturiiștii georgieni, pe de o parte, și cele legate de Mzavanadze, primul secretar al CC-ului Georgiei, pe de altă parte, ar fi ajuns la cunoștința publicului, opinia publică mondială ar fi uitat scandalul Lockheed.

Informațiile de care dispunem privesc o republică mai modernă, Azerbaidjan-ul. Aceste informații sunt sigure: ele provin din arhivele secrete al CC-ului Partidului Comunist din Azerbaidjan. Aceste documente au fost publicate de Iliia Zemțșov înainte de a emigra în Israel. Zemțșov a lucrat la sectorul „Informații” al CC-ului Partidului comunist din această provincie.

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

În „vizită” la magazinul alimentar

Strict secret
Exemplar nr. 1
Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
UM 0672/București
Nr. D/00484223 de la 8.XI.1989
Către Direcția a III-a (indicativ 311NS)

Notă privind filajul obiectivului „Sergiu”, efectuat în ziua de duminică, 5 noiembrie 1989, între orele 0:00-24:00

Activitatea obiectivului
A plecat de acasă la ora 7:45.
A mers la magazinul ILF bd. Gloriei, a făcut unele cumpărături, apoi s-a

„dus la centrul din apropiere și a cumpărat produse de panificație. După aceasta a intrat în magazinul alimentar și timp de două minute l-a vizitat. Ieșind din magazin s-a întors acasă (ora 8:20). Între orele 11:30-11:40 a plimbat câinele pe Strada Izbiceni și stadionul Biruința.

Comandantul unității (ilizibil)
Șeful serviciului (ilizibil)

Document din volumul:
Dosarul Brucan. Documente ale Direcției a III-a Contraspionaj a Departamentului Securității Statului (1987-1989), Iași, Editura Polirom, 2008, p. 710

Limbi Străine, între 20.000 și 25.000 pentru a te înscrie la Universitatea de la Baku, 30.000 de ruble pentru Facultatea de Medicină și până la 35.000 de ruble pentru Institutul de Studii Economice.

Există în epocă o listă, foarte bine pusă la punct, care indica nu doar numele posturilor importante, la nivel de district, ci și anumite funcții științifice sau culturale și chiar funcții oficiale în interiorul guvernului Republicii socialiste sovietice Azerbaidjan. Postul de ministru al Afacerilor sociale nu era prea bine cotate: într-adevăr, cum să-ți procuri venituri suplimentare având în vedere lamentabilele pensii? Postul de ministru al Economiei comunale, era aproape la fel de puțin lucrativ și se dădea pentru 150.000 de ruble. Dimpotrivă, costa 250.000 de ruble să fii numit ministru al Comerțului, în vreme ce această funcție ministerială este teoretic plasată la același nivel cu altele. Dar penuria cronică în domeniul aprovizionării permitea să se întrezărească profituri enorme.

Aceste cifre sunt preluate dintr-un raport confidențial al prim-secretarului CC al Partidului comunist din Azerbaidjan, G. Aliiev, care astăzi este candidat la Biroul Politic al CC al PCUS. El a fost prezentat cu ocazia unui plen al CC al Partidului comunist din Azerbaidjan, la 20 martie 1970.

Conform tradiției din zona afacerilor interne ale nomenclaturii, aceste revelații se situau într-un context foarte precis, și anume, înlocuirea fostului prim secretar

Akhundov. Aliiev, președinte al KGB-ului din Azerbaidjan pe vremea lui Akhundov, s-a străduit să denunțe corupția care se instalase cu binecuvântarea predecesorului său. Sub pretextul asanării mediilor conducătoare, el a instalat la comandă propriii săi „soldați” devotați. Într-un interval de trei ani (din 1969 până în 1972), 1983 de colaboratori ai KGB au fost numiți în funcții de responsabilitate depinzând direct de nomenclatură.”

Fragmente din cartea „La Nomenclatura”, Michael Voslensky, editura Belfond, p. 228 – 230
Traducere din limba franceză de Eliza DUMITRESCU

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Iar în Germania de Răsărit, demisiile în serie. Manifestațiile sunt autorizate (azi, un milion de persoane!). S-a deschis granița cu Cehoslovacia și va începe – a început – exodul îngăduț.

Monica Lovinescu, Pragul. Unde scurte V, București, Humanitas, 1995, p. 227

Vineri a fost o zi ozi me, i s-au scos Liane! ultimele fire, ceea ce a necesitat o mică intervenție chirurgicală. Dar totul a mers OK și minunea este pe cale să se înapfătuască: ochiul arată ca înainte, iar vederea este salvată. Să dea Dumnezeu ca evoluția să meargă pe același drum și să nu apară surprize neplăcute. Să dea Dumnezeu!

Filmările aș putea spune că sunt încheiate. A mai rămas de făcut șoseaua de la final, pentru care așteptăm o zi noroasă, ce nu vine de două săptămâni. Filmările din săptămâna asta au fost mai puțin grele decât m-am așteptat și cred că au ieșit destul de bine. În general, sunt suspect de mulțumit de ceea ce s-a făcut până acum. Poate unde nu mă așteptam să iasă ceva din filmul asta. Sau poate am început să mă mulțumesc cu puțin? Vom vedea. În price caz, „interviurile”,

adică anchetele, dau un aer extrem de autentic și chiar cumpănit întregului material. Bine repartizate și echilibrate de-a lungul filmului, pot ridica foarte mult cota acestuia și să-l ducă într-o zonă interesantă.

Totodată, sunt tot mai convins că va ieși un mare scandal cu acest film. Îl aștept cu o anumită voluptate, dar sper să găsesc și puterea să-l duc. Interesant de semnalat mai este un fapt. În ciuda „poliției” tot mai evidente, a controlului dus până la exasperare, de fiecare dată am avut șansa să lucrez liber și să fac la filmare cam ceea ce vreau. De data aceasta, șansa s-a numit Cristina Corciovescu, care m-a ajutat foarte mult. Dar „cercul” se strânge, iar dacă nu se va schimba ceva, cel puțin unul ca mine nu va mai putea face nimic.

Alexandru Tatos, Pagini de jurnal. Ediție alcătuită de Liana Molnar-Tatos, București, Editura Albatros, 1994, p. 542-543

Aștept de multă vreme scrisori din Anglia. De la C., femeia la care mă gândesc adesea. Cutia o găsesc zilnic goală. Oare nu mi-a scris sau scrisorile sunt oprite? Poate nici ultima mea scrisoare nu i-a ajuns. Ar trebui să aflui, dar cum? (...)

Stelian Tănase, Acasă se vorbește în șoaptă. Dosar & Jurnal din anii târzi ai dictaturii, Compania, 2002, p. 168

În visele mele, René, care mă iubește. Mă trezesc cu senzația că el a fost în cameră. Mirosea atât de frumos, cum mirosea el în viață. Miros intens de trandafiri, ca și cum parfumul ar fi limba morților.

Recitit „Jurnalul ocult” al lui Strindberg, pe care am de gând să-l traduc în românește. Grandi! De fiecare dată descopăr lucruri noi, memorabile, care mă ajută acum în „supraviețuirea mea”. Trebuie să-i mulțumesc din nou, în spirit, lui Mircea Eliade, care m-a făcut să citesc acest jurnal unic, povestind cu amănunte, când a fost la Stockholm și a locuit în camera mea de lucru, scriind în fiecare zi propriul jurnal.

Mă obsedează acele amănunte despre spațiul celor care se iubesc intens, prin corpurile astrale, cu toate că propriile corpuri, cele fizice, erau „în război”. Hariett venea la iubitul ei sub forma parfumurilor și îl iubea pe soțul ei cu care era în divorț sau chiar despărțită de mult, pe cel care-l ursa cu o iubire supraomenească. Un om ca Strindberg, sau numai un om ca el, putea să mărturisască despre o asemenea experiență extrasenzorială, dar în care simțurile erau prezente, însă dincolo de simțire, rațiune și reprezentări.

Gabriela Melinescu, Jurnal suedez II (1984-1989), Iași, Polirom, 2002, p. 283-284

CRISTINA TOPESCU: „AM FOST ÎN PATRU ÎNCHISORI”

(Urmare din pag. 1)

Faptul că nu mai puteam pleca la mama mea, că nu mai eram un om liber nici din acest punct de vedere, ar mai fi fost cum ar fi fost, dar când mama mea s-a îmbolnăvit, suspectă fiind de cancer de pancreas, paharul s-a umplut de-a binelea. Având un oarecare simț al aventurii, am hotărât că singura soluție era, oricât de nebunească, să fug. Nu-mi face mare plăcere, mărturisesc, să scriu despre asta. Cred că sunt oameni care au îndurat mult mai mult, care au făcut ani grei de închisoare în țara asta. Și pe urmă, nici nu știu dacă fuga poate trece drept o formă de protest. E, mai curând, un abandon, e un fel de «ia mai dă-i în...» mama lor pe-ăștia...», e un risc asumat, dar nu e un act de mare eroism. A fost o teribilă ocazie de a cunoaște pe propria piele regimul închisorilor ceaușiste, metodele slugilor lui și lumea extrem de interesantă și complexă, dramatică, pe alocuri, a celor din spatele gratiilor. Mă bucur că am avut această experiență! Tatăl meu a trăit cu teama că, după cele trei luni și cinci zile petrecute în patru închisori (două aresturi și două penitenciare), voi ieși de-acolo traumatizată, dacă nu cumva chiar... cu un psihic foarte zdruncinat. Nici vorbă de așa ceva! Chiar dacă, pe perioada detenției, am avut și momente de disperare, deloc vizibile pentru cei care mă anchetau, am ieșit din aceste închisori mai puternică decât oricând. De atunci știu că sunt un om foarte puternic, că greul îmi mobilizează resorturi interioare pe care nici nu le bănuiam. Așa ni se întâmplă tuturor.”

Tentativa de evadare

„Am plecat din București într-o zi de toamnă a anului de grație 1989. Cu gândul să ajung la Herculan, de unde pleca grupul de români hotărâți să-și părăsească țara, fiecare cu motivele lui. Aveam două călăuze, țigani. Nicu și Gheorghe. Două caractere puternice, doi țigani care, deși făceau asta pentru bani de ceva timp, aveau valori morale mai clare decât mulți dintre români. N-am fost niciodată rasist și cred că în toate seminițiile sunt oameni și oameni. Și mai cred că mulți dintre români nu mai dau prea mult bani pe principii morale, pe corectitudine și pe curajul de a te opune. Despre fair-play, tema pe care tatăl meu tot perorează în van de atât timp, ce să mai vorbim...”

În loc să plecăm imediat spre graniță (cea cu Iugoslavia, pe la Moldova Nouă), a trebuit să mai zăbovim zile bune la Reșița și la Herculan, zile de așteptare ce păreau interminabile. Pentru că Gheorghe și Nicu erau șantațai. Un anume Baroni, personaj al lumii interlope din vremea aceea, român și el (sau țigan?), le cerea celor doi să aducă mai mulți țigani în Germania pe care să-i pună la muncă acolo. Adică trafic de carne vie se cheamă că făcea acel personaj cu nume care are rezonanțe până în ziua de azi. Numai că baronii de acum se îndeletnicesc cu alte forme de trafic, mai subtil, dar și mai lucrativ, se pare. Uite-așa ne-am adunat, sau am fost adunați, mai exact, 31 la număr. Orice om cu scaun la cap trezindu-se într-o asemenea scenariu supra-realist (31 de oameni care încercau să treacă granița pe jos, la sărbi, despre care se știa că, dacă te prindeau, te dădeau înapoi la troc, în schimbul altor... produse, asta în cazul în care nu erai împușcat în spate de grănicierii români) ar fi renunțat. Când ești revoltat, sătul de ce i se întâmplă familiei tale și ție, implicit, și când mai ești și disperat că ai putea să nu-ți mai vezi mama în viață niciodată, nu mai încapă însă nici rațiune, nici prudență. Mergi înainte, fie ce-o fi. După vreo două ore pe un drum forestier, într-un camion cu un sofer cu cuțitul la gât ca să ne ducă la destinația dorită, după alte trei ore de mers de-a bușilea în zona graniței, pe o noapte cu lună plină (ghinion!), printre cabluri detectoare care, dacă erau atinse, declanșau alarma, după un marș susținut în șir aproape indian, dar format din câțiva români, mulți țigani și țigănci cu copii de doar câteva luni în spate, adormiți cu Diazepam, cu din ce în ce mai puține haine pe noi, pentru că după ce trecusem printr-o apă, uzi fiind, trebuia să scăpăm de balastul hainelor devenite grele pentru că erau ude, după toate astea, am ajuns, în sfârșit... pe fâșie.”

ARTICOLUL ZILEI

0 femeie pe un stadion

Ioana Deleanu, dintr-un oraș cu echipă de fotbal în divizia A: „Sunt o constantă cititoare a revistei Flacăra. Iubesc sportul și mă interesează diversele teme abordate în revistă. Sunt, cum se zice, «microbistă», dar nu o obișnuită a stadioanelor. Totuși, în trei ani, nu am pierdut nici un meci important al echipei mele preferate. Vă descriu cum a fost de curând la un asemenea meci. Interes imens. Rând pe rând, casele de bilete s-au închis. Mii de oameni au rămas afară. Vreo 200, cu bilete, nu au mai putut intra! Cordonul oamenilor de ordine nu i-a mai lăsat. De ce nu s-a oprit vânzarea la timp? De ce se dau bilete peste capacitatea stadioanelor? Atmosfera era încărcată. Suporterii săreau peste garduri. Au fost forțate două porți. Fiecare pătrundea pe unde putea. Unii au făcut dovada că au calitate de alpinisti. Au sărit peste un gard de sârmă ghimpată, apoi au «escaladat» o colină de pământ moale. Stadionul era un vulcan gata să erupă. Oaspeții aveau o mică galerie care a fost interpellată imediat cu invective. De ce nu se respectă oamenii pe stadion? Când vor înțelege că fot-

Focuri de armă

„Ca într-un film prost, în care eroii pozitivi sunt prinși de cei negativi în ultima clipă și niciodată mai devreme, acolo, în locul de unde deja se putea vedea libertatea sau măcar jumătate din ea (pentru că trebuia să mai treci totuși și de sărbi), aventura noastră s-a oprit brusc. Am auzit câteva focuri de armă trase în aer, am fost puși pe burtă, cu câinii-lupi și puști deasupra noastră și admonestați în «dulșele grai moldovienesco» («Pi burtă, mă, că tragi!») de câțiva flăcăi neaoși, cărora în scurt timp li s-au alăturat alții, la fel de zeloși și de încantați de captura grasă pe care o făceau. Urât sentiment am avut... Nu de teamă, ci mai curând de neputință, de necaz și de revoltă că Dumnezeu n-a ținut cu noi când mai aveam atât de puțin până la libertate. Mai târziu am înțeles că Dumnezeu n-a vrut să-mi îngăduie libertatea aceea pentru a nu o rata apoi pe cea de a mă vedea liberă în propria țară și de a trăi momentele magice ale Revoluției. E simplu: dacă aș fi reușit, nu aș mai fi fost în decembrie '89 aici, aș fi trăit Revoluția, probabil, plângând în fața televizorului în Germania. Sunt foarte fericită că am fost atunci în țară, la Universitate, la Televiziune și pe străzile unui București care, după strigătul de luptă al Timișoarei, a înțeles că nu poate să mai stea nici el deoparte. Am fost mândră atunci de românii mei așa cum rar mi se mai întâmplă acum, cu tristețe o spun. Trei luni de închisoare au fost, poate, tributul pe care Cel de sus a crezut că trebuie să-l plătesc ca să trăiesc cu toată ființa mea întâmplarea aceea de grație care a fost Revoluția din '89.

De pe graniță am fost «conduși», cu pușca între omoplați, la batalionul de la Oravița, acolo am fost alinați în fața soldaților care de care mai spirituali, mai ales cu femeile din grup, acolo mi s-a plimbat puțin pușca pe gât și mi-au auzit urechile tot felul de complimente de soldat care nu văzuse femeie de ceva timp, dar tot acolo, după ce una dintre călăuze a spus cine sunt, pentru ca lucrurile, în ce mă privește, să nu... degenereze, am curățat apoi cartofi cu soldații la bucătăria garnizoanei. Aceiași soldați, nu tocmai gentlemani cu mine până atunci, acum îmi spuneau că sunt frumoasă, că ei îl iubesc pe tatăl meu și că... și ei sunt tot stelțiști. Măi să fie! «Hai Steaua!» devenise, dintr-un slogan de galerie pe stadion, o formă de complicitate care altfel nu putea fi exprimată. Dacă până la acel moment, și nici după, numele Topescu nu mi-a servit deloc, ba dimpotrivă, în rândul soldaților, el a avut atunci un efect magic. Pentru că, oricât de zeloși sau indobitociți ar fi fost, soldații îl iubeau toți pe Topescu. Unul dintre ei mi-a strecurat chiar un bilețel cu numele și numărul lui de telefon pentru că, după ce se libera, la o eventuală nouă tentativă a mea, mă putea ajuta să fug.

După două zile de Oravița am fost dusă la Reșița, în arest, unde am stat o lună. Era acolo un căpitan pe nume Smida, analfabet și țâfnos, acum sigur colonel, cel puțin (?), care a făcut tot ce i-a stat în putință ca să mă înfunde cât mai tare, mai era și un maior de securitate Alexe (oare chiar așa îl chema?), care venea de la București, săptămânal, special ca să mă ancheteze pe mine. Mă servea cu cafea și țigări BT în timpul interogatoriului și, după căpitanul Smida, îmi părea un lord englez. Era și un gardian Miron, aproape inocent, care ne aducea pe ascuns ciocolată, din când în când, mie și kolegei mele de «cameră». Gena, o balerină de la Operă care făcea parte din același grup cu mine (de care m-am legat foarte tare și, despre care, din păcate, nu mai știu nimic... era undeva prin Germania la un moment dat). Tot prin gardieni, unii băieți totuși de treabă, le trimiteam țigări lui Gheorghe și lui Nicu, de care de asemenea mă simteam foarte legată. Pentru că acolo, în închisoare, funcționează o solidaritate pe care cei care n-au trecut pe-acolo cu greu o pot înțelege. Erau ca frații mei, așa simțeam. Ca să nu mai vorbim că în timp ce eu eram supusă unor interogatorii, epuizante nervos, dar fără nici măcar o palmă (aveam, în mod straniu, un soi de respect față de numele meu), ei erau nu bătuți, ci literalmente măcelăriți. Și noi știăm asta. Aveam deja «sursele» noastre, credeți-mă, chiar dacă nu eram încă ziaristă... Dis-

Pe urmele fugarilor, pe drumul forestier din apropierea graniței, s-au năpustit, vigilenți, grănicierii FOTO: Arhiva Poliției de Frontieră

prețul față de opresor și solidaritatea cu ceilalți oprimați îți dă o forță teribilă!”

Printre „ciripitoare”

„N-am plâns niciodată, la nici o anchetă, nu m-am lamentat, nu m-am rugat de nimeni pentru nimic și mi-am susținut crezul cu o inconștiență care ar putea trece drept curaj. Eu, însă, o fire mai băiețoasă și mai voluntară fiind, nu știu dacă eram atât curajoasă, cât revoltată și pornită împotriva «lor», într-atât, încât pentru nimic în lume nu le-aș fi dat nici cea mai mică satisfacție. Sigur că refuzul de a coopera, ba chiar atitudinea ostilă și obraznică nu m-au ajutat deloc. Mandatele de arest veneau unul după altul. Am fost dusă apoi la penitenciarul de la Timișoara de pe Popa Șapcă. Acolo mi-am făcut multe prietene. Printre făcătoare de pașapoarte false (despre una se spunea că e «ciripitoare», adică, turna pe toate, infiltrată, și că trebuie să fii atentă ce vorbește, dar eu tot nu prea eram), printre țigănci foarte de buzunare, care mă iubeau și mă apărau de alte «colocatare» pentru că, deși mă chema Cristina Topescu, eram impresionată că «nu eram încrezută și nu-mi dădeam aere de fată lu' Topescu». Îmi povesteau despre iubiri lor, unii dintre ei închiși între aceleași ziduri, și-mi mai și ghiceau. La Popa Șapcă a existat și un colonel Bora, colonel de contrainformații (adică un CI-ist), care, pe șest, îmi dădea cărți să citesc, ca să-mi mai omor timpul. Chiar dacă erau «Frații Jderi» sau «Neamul Șoimăreștilor» pe care le citisem în școală. Abia acum le savuram. Tot acolo am mâncat mult usturoi ca să rezist la frigul din celulă și ne trezeam în fiecare dimineață la 4:00 jumătate ca să dăm raportul, după care luam «micul dejun» (când aveam mămăligă cu magiun era sărbătoare), stăteam pe marginea patului toată ziua, pentru că să te întinzi în pat era, se-nțelege, interzis. Îi datorze mult colonelului Bora și-i mulțumesc mult pentru că mie, personal, mi-a făcut cât bine a putut. Erau și oameni în lumea aceea, nu doar... bestii.”

Din Iad în Rai

„După o altă lună de Popa Șapcă, am fost trimisă pe cursa de deținuți la Jilava. Acolo am stat doar câteva zile, iar apoi am ajuns la Rahova, în arest, unde periplul meu s-a încheiat. La proces am fost dusă în «uni-formă», adică în zeche. Mi-am văzut prietenii în sală, toți înghercând cu disperare să-mi prindă privirea și să-mi arate că sunt alături de mine. Atunci mi-a fost cel mai greu să nu plâng. Ba cred că mi-a scăpat o lacrimă, fir-ar să fie! A fost, slavă Domnului, un simulacru de proces. La Timișoara deja începuse Revoluția, Bucureștiul începea să fie în fierbere și el, Mircea Lucescu, prietenul nostru, vorbise cu procurorul general și cu tot felul de generali, iar procurorul la proces, absolut din întâmplare, a fost fratele unui bun

RADIOGRAFII CULINARE

De nevoie și cu imaginație

Poți realiza minuni culinare, dar mai ales atunci când ești constrâns de lipsa unor alimente.

Trebuia să pregătesc ceva pentru masa de seară. Nu-mi trecea nimic prin minte. Aveam momente când era neapărată nevoie să merg prin magazine ca să mă inspir. Așa am făcut și de astă dată. M-am dus direct la magazinul Delta Dunării. Mi-a zis instinctul că voi descoperi ceva deosebit. De cum am intrat, m-a izbit liniștea și apatia vânzătoarelor. Oare instinctul meu dăduse greș? Am observat un bărbat, fără uniformă firmei, care scotea cu țealea niște paleți din lemn, pe o ușă laterală. Asta însemna că, totuși, ceva marfă ar fi.

Întreb o vânzătoare și-mi spune că au primit lapți. Lapți?! Vreau să văd despre ce e vorba și-mi vără sub nas o cutie de un kilogram cu lapți. Nu se vedea în interior. Produsul venea din URSS. Bine. Dacă e de acolo marfa, înseamnă că e de calitate. Verific și termenul de garanție, fapt ce scoate din sărite vânzătoarea, dar nu reacționează încă. Îi spun că am cumpărat de la cineva niște conserve de pește albaneze și aveau termenul de garanție expirat așa, ca s-o liniștesc. Mi-a zis: „Pai, dacă luați de la particulari! Aștia vinde și pă mă-sa ca să scoată banii!”, mă certă ea amical, în timp ce îmi împacheta cutia. Am plătit și am luat cutia oferită cu gesturi galeșe și suficient de încete ca să observ cele șase inele groase, cu efigia lui Nefertiti și sfere mari din aur, ce-i împodobeau degetele. Pentru că nu m-am arătat impresionată și a retras lute mâinile, apoi mi-a zis repede: „Veniți-o joi p'aici, că bagă marfă!”.

I-am mulțumit și am plecat către casă gândindu-mă în ce fel să prepar lapții. Clasic era să-i prăjesc și să-i mănânc cu cartofi fierți și lămâie. Dar asta însemna să se termine una-două și nu puteam să fac așa o mișelie. Trebuia să-i „lungesc” într-un fel. Ba, chiar în două-trei feluri. Era nevoie de ceva imaginație. Am pornit-o pe Calea Victoriei în jos și, la un aprozar de lângă Casa de Comenzi Fortuna, am găsit o frumusețe de conopidă. Am luat trei bucăți și m-am întors acasă victorioasă.

De cum am intrat am pus la decongelat lapții și am curățat două conopide, una rămânând pe altă dată. Pentru că aveam șase ouă, m-a lărgit la cheltuială și am pus la bătaie patru, așa că am pus de un drob și o ruladă. Adică, un drob de conopidă și o ruladă cu lapți.

Drobul de conopidă l-am făcut clasic, adică din conopidă, ceapă, pesmet, făină, nuci sfărâmate și prăjite, verdeață, sare, piper, dar și două ouă. Îmbogățit și ornăt cu bulion, era minunat și mergea la sendvișuri.

Problema era cea cu lapții. După ce s-au decongelat arătau foarte bine, erau chiar mărișori. I-am împărțit în trei grămăjoare. O parte i-am hărăzit prăjitului, alta am hotărât să-i fac cu un sos marinat și cartofi natur și ultima să-i fac ruladă. Lapții pentru marinată au intrat rapid la congelator.

Am pus la fierț cartofi în coajă. După ce au fierț cartofii i-am lăsat la răcit, apoi i-am curățat de coajă și i-am dat prin mașina de tocat. Am curățat trei cepe pe care le-am tocat mărunț și le-am pus la prăjit în ulei, apoi am undit și lapții dați prin făină. Am pus în pasta de cartofi trei linguri de făină și un praf de copt, apoi am amestecat și două linguri de verdeață tocată mărunț, adică o legătură de pătrunjel și două de mărar, sare, piper, un ou, ceapă prăjită și am amestecat totul foarte bine, obținând un aluat pe care l-am întins gros de un deget. Am luat lapții, unul câte unul, i-am crestat ușor în lung, le-am stors puțină zeamă de lămâie în interior, un praf de sare și i-am tăvălit prin usturoi pisat. În sfârșit i-am băgat în aluat și i-am înfășurat. Am obținut un fel de ruladă pe care am pus-o la copt într-o tavă de cozonac unsă cu ulei și tapetată cu pesmet. După o jumătate de oră, am uns-o cu ou bătut și am mai dat-o la cuptor încă 10 minute, apoi am scos-o și am tăvălit-o prin verdeață tocată, ca să-i „dau față”.

I-am dat prin făină și i-am prăjit lapții mai dolofani. Pentru ei am curățat cartofi, i-am prăjit și am pregătit un mușdei cu bulion și verdeață.

Veronica BECTAȘ

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu

JURNALUL
NATIONAL
CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE

www.jurnalul.ro

10,9
LEI

Cartile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

Cristian Topescu
Flacăra, nr. 44/1989

